

การศึกษาผลกระทบจากการ บริหารจัดการเข้าห้องสอบสำหรับ นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดลีน

นัทธมน ศรีดาทน, ด.บ.*, ภคณัท ศุภประเสริฐ, ร.บ.*, พัชดาพรรณ อุดมเพชร, กศ.ม.*,
ผศ.พญ.อนัญญา พงษ์ไพบูลย์, พ.บ.**, อ.พญ.เงินตรา ทันธรานนท์ พ.บ.**, อ.ดร. เกียรติยศ กุลเดชชัยชาญ***
*ฝ่ายการศึกษา, **ภาควิชาพยาธิวิทยา, คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร 10700.
***สำนักทดสอบทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลกระทบของการบริหารจัดการเข้าห้องสอบ

วิธีการ: สัมภาษณ์นักศึกษาแพทย์จำนวน 15 คน อาจารย์ 4 คน และ เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดสอบ 5 คน

ผลการศึกษา: ผลกระทบจากการบริหารจัดการเข้าห้องสอบมี 3 ด้าน ได้แก่ กระบวนการดังกล่าวมีระบบระเบียบและมีความยุติธรรม กระบวนการดังกล่าวช่วยฝึกฝนระเบียบวินัยแก่นักศึกษาแพทย์ และ พบมีความเครียดในระหว่างการเข้าห้องสอบ

สรุป: การบริหารจัดการเข้าห้องสอบ มีผลกระทบทั้งในทางบวกและลบ กระบวนการที่เป็นมาตรฐาน มีความจำเป็นในการจัดการสอบให้มีความยุติธรรมโดยเฉพาะการจัดสอบสำหรับนักศึกษาจำนวนมาก กระบวนการดังกล่าวส่งผลให้เกิดความเครียดในนักศึกษาที่ยังไม่คุ้นเคยกับขั้นตอนกระบวนการ การสื่อสารให้นักศึกษารับทราบและเข้าใจกระบวนการก่อนการสอบ อาจจะทำให้ลดความเครียดลงได้

คำสำคัญ: การจัดสอบ; นักศึกษาแพทย์; แนวคิดลีน

Abstract: Impact study of examination entrance process for the third year medical students using lean concept

Nuttamon Sridathon, B.Ed.*, Pakanut Supaprasert, B.A.*, Phachadapan Odomet M.Ed.*, Ananya Pongpaibul, M.D.**, Ngoentra Tantranont, M.D.**

*Education Department, Division of Medical Education, **Department of Pathology, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok 10700, Thailand.

Siriraj Med Bull 2019;12(1): 1-7

Objective: The goal of this study was to explore the impact of this new entrance process.

Methods: Semi-structured interviews were conducted with 15 third year medical students, 4 teachers and 5 administrative personals. Every examination was directly observed and documented by researchers.

Results: Three aspects revealed the impact of this new entrance process: (i) the process was well-managed and fair, reduced hectic and noisy environment during the entrance period, reduced number of late examiners; (ii) the process trained discipline for medical student; (iii) the medical student had stress during the entrance process. The direct observation demonstrated similar findings; reduced hectic and noisy environment and decreased number of late examiners comparing with the previous year.

Conclusion: This new entrance process had both positive and negative impacts. The standardized process was necessary in order to arrange a fair examination for a large number of examiners within the limited spaces and resources. The medical student did not familiar with rules and regulations leading to stress during the process. The well communicated instruction may alleviate the stress.

Keywords: Examination; medical students; lean concept

Correspondence to: Phachadapan Odomet E-mail: phachadapan.odo@mahidol.ac.th

Received: 23 May 2018 **Revised:** 2 Nov 2018 **Accepted:** 25 Dec 2018

<http://dx.doi.org/10.33192/Simedbull.2019.01>

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มีการจัดการเรียนการสอนที่วิทยาเขต ศิริราช ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 – 6 สำหรับชั้นปีที่ 3 การเรียนการสอนทุกรายวิชาดำเนินการที่ติกอุดลยเดชวิกรม ส่วนการสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติดำเนินการที่ ห้องปฏิบัติการเจี๊จ อลลิส ติกอุดลยเดชวิกรม ชั้น 3 โดยมีประกาศคณะเรื่องหลักเกณฑ์สำหรับการจัดสอบ และการเข้าสอบของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร และปริญญาตรี พ.ศ. 25591 ระบุให้นักศึกษาเข้าห้องสอบทันทีเมื่อได้รับอนุญาตให้เข้าห้องสอบ โดยทั่วไปจะอนุญาตให้เข้าห้องสอบได้ 10 นาทีก่อนเวลาเริ่มสอบ และผู้ที่มาสายเกิน 15 นาที นับจากเวลาเริ่มสอบ จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าห้องสอบ

ในการสอบที่ผ่านมา นักศึกษาจะมารอเข้าห้องสอบที่บริเวณโถงทางเดินหน้าห้องสอบจำนวนมาก ส่งผลเสียงพูดคุยกันเสียงดัง เมื่อถึงเวลาเข้าห้องสอบ นักศึกษาไม่ยอมเข้าห้องสอบ ยังคงอ่านหนังสือต่อไปจนกระทั่งถึงเวลาเริ่มสอบ บางส่วนจะไม่เข้าห้องสอบไปจนถึงเวลา 15 นาทีหลังเริ่มสอบแล้ว รวมเวลาที่เข้าห้องสอบล่าช้าไปมากถึง 25 นาทีในบางคน นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องสัมภาระที่นักศึกษานำติดตัวเข้ามาวางไว้ในบริเวณหน้าห้องสอบจำนวนมาก นักศึกษาบาง

คนเผลอนำสิ่งที่ไม่อนุญาต เช่น โทรศัพท์มือถือติดตัวเข้าไปในห้องสอบด้วย

เมื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาดังกล่าว พบว่ามีสาเหตุที่เชื่อมโยงกัน คือการที่นักศึกษาไม่มีสถานที่นั่งรอเข้าห้องสอบอย่างเป็นทางการ ทำให้ต้องมารอกันที่โถงทางเดินอย่างไม่เป็นระเบียบและสามารถนั่งจับกลุ่มพูดคุยกันเสียงดัง ทำให้ไม่มีสมาธิและไม่ได้ยินเสียงประกาศเมื่อถึงเวลาเข้าห้องสอบ เมื่อนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เข้าห้องสอบ นักศึกษาคนอื่น ๆ จึงเกิดพฤติกรรมเลียนแบบกัน คือไม่ยอมเข้าห้องสอบ นอกจากนี้เมื่อเข้าไปหน้าห้องสอบแล้วก็ยังต้องมีกิจกรรมอีกหลายอย่าง ได้แก่ การวางสัมภาระ หยิบของในกระเป๋า เก็บสิ่งของที่ไม่อนุญาตให้เข้าห้องสอบ ทำให้กระบวนการนี้มีความล่าช้า เกิดความวุ่นวาย มีเสียงดังรบกวน วางสัมภาระทับกันอย่างไม่เป็นระเบียบ และเนื่องจากนักศึกษาไม่ได้เตรียมเก็บสิ่งของที่ไม่อนุญาตให้นำเข้าห้องสอบให้เรียบร้อยเสียก่อน จึงมีอุบัติเหตุพบว่า มีนักศึกษาเผลอนำสิ่งของต้องห้ามเข้าไปในห้อง เมื่อมีอุบัติเหตุดังกล่าวก็ทำให้เกิดความสูญเสีย คือการสอบครั้งนั้นได้คะแนนเป็นศูนย์

จากปัญหาและการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่ดูแลการเรียนการสอนและกระบวนการจัดสอบของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 จึงมี

แนวคิดปรับปรุงกระบวนการดังกล่าวโดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Lean มาใช้เพื่อบริหารจัดการเข้าห้องสอบสำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ซึ่งการประยุกต์จากแนวคิด Lean คือ การเปลี่ยนจากความสูญเปล่า (waste) ไปสู่คุณค่า (value) ซึ่งในมุมมองของผู้รับผลงานปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไร้จุดแนวคิด Lean ไม่ใช่เรื่องของการทำงานให้หนักขึ้นหรือเร็วขึ้นแต่เป็นการค้นหาความสูญเปล่า และเปลี่ยนให้เป็นคุณค่าที่ผู้รับผลงานของเราต้องการ เป็นการผลิตผลงานอย่างลงตัวระหว่างแนวคิดของกิจกรรมที่ทำงาน

การทำงานซึ่งจะช่วยผลักดันให้วัฒนธรรมองค์กรเป็นไปในทางการพัฒนาจิตสำนึกที่ดีและแนวคิดที่ถูกต้องในการทำงาน

โดยผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการด้วยกระบวนการจัดสอบของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 โดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Lean ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 ได้ทำการสอบไปแล้วทั้งสิ้น 20 ครั้ง ระหว่างการดำเนินการได้มีการปรับปรุงกระบวนการในรายละเอียดย่อยหลายอย่างจนได้กระบวนการที่สมบูรณ์ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1. เปรียบเทียบกระบวนการเข้าห้องสอบแบบเดิมกับแบบปรับปรุง โดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Lean เพื่อลดความสูญเปล่า

กระบวนการเข้าห้องสอบแบบเดิม	กระบวนการเข้าห้องสอบแบบปรับปรุง กิจกรรมที่ปรับเปลี่ยน	ลดความสูญเปล่า
<p>นักศึกษาจะมารอเข้าห้องสอบที่บริเวณโถงทางเดินหน้าห้องปฏิบัติการเอจี เอลลิส ชั้น 3 โดยไม่มีการกำหนดพื้นที่ ไม่มีประกาศเวลาการเข้าห้องสอบที่ระบุเวลาชัดเจนให้นักศึกษาทราบก่อนล่วงหน้าเมื่อถึงเวลาประกาศให้เข้าห้องสอบเสียงประกาศไม่ดังพอที่จะดึงความสนใจนักศึกษาที่กำลังพูดคุยกันได้ เนื่องจากลำโพงอยู่ในบริเวณห้องสอบเสียงประกาศได้ยินไม่ชัดเจนในบริเวณโถงหน้าห้องสอบ</p>	<p>1. จัดสถานที่นั่งรอเข้าห้องสอบและเก็บสัมภาระให้เป็นสัดส่วน คือ ห้องบรรยาย เอลิม พรอมมาส</p> <p>2. เปิดเสียงประกาศในห้องบรรยาย และในโถงทางเดินหน้าห้องสอบ ช้า ๆ เป็นระยะเพื่อให้ นักศึกษาทุกคนได้ยินอย่างชัดเจน และเป็นการกระตุ้นนักศึกษาที่ยังคงนั่งอ่านหนังสืออยู่ ให้เริ่มเตรียมตัวเข้าห้องสอบ</p> <p>2.1 ประกาศที่ 1 เพื่อเตือนให้นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์เข้าสอบ เก็บสิ่งของต้องห้ามและสัมภาระต่าง ๆ ไว้ในห้องบรรยาย</p> <p>2.2 ประกาศที่ 2 แจ้งว่าถึงเวลาอนุญาตให้เข้าห้องสอบได้</p>	<p>ลดขั้นตอนการเคลื่อนไหวที่มีมากในช่วงการเข้าห้องสอบ</p> <p>ลดปัญหาความผิดพลาดจากการเผลอนำสิ่งต้องห้ามเข้าไปในห้องสอบ</p> <p>เสียงประกาศเป็นเสียงอัดเทปซึ่งได้ชัดเจน เนื้อหา และเลือกผู้ที่มีเสียงอ่านเหมาะสม เป็นการปรับปรุงกระบวนการให้ได้มาตรฐานเหมือนกันทุก ๆ ครั้งที่มีการสอบ</p>
<p>เมื่อเข้าไปในบริเวณห้องสอบแล้วนักศึกษาแพทย์นำสัมภาระไปวางทับ ๆ กันไว้ที่หน้าห้องสอบ เนื่องจากมีพื้นที่จำกัด</p>	<p>3. กำหนดเส้นทางเดินเข้าห้องสอบให้เป็นทางเดียว โดยแนวกันบริเวณหน้าห้องสอบเพื่อป้องกันไม่ให้นักศึกษาที่ยังไม่ได้เก็บสัมภาระในห้องบรรยายสามารถแทรกเข้าไปในห้องสอบได้ และกำหนดเส้นทางสำหรับนักศึกษาที่มาถึงห้องบรรยายช้ากว่าเวลาที่อนุญาตให้เข้าห้องสอบแล้ว เพื่อไม่ให้สวนทางกับนักศึกษาที่กำลังเดินเข้าห้องสอบ</p>	<p>ลดขั้นตอนการเคลื่อนไหวที่มีมากในช่วงการเข้าห้องสอบ</p> <p>ลดปัญหาความผิดพลาดจากการเผลอนำสิ่งต้องห้ามเข้าไปในห้องสอบ</p>
<p>พบมีอุปสรรคที่พบว่า มีนักศึกษาเผลอ พบมีอุปสรรคที่พบว่า มีนักศึกษาเผลอนำสิ่งของต้องห้ามเข้าไปในห้องสอบ เช่น โทรศัพท์มือถือ</p>	<p>4. เจ้าหน้าที่คุมสอบยืนประจำอยู่หน้าห้องสอบย่อย ทำหน้าที่ตรวจสอบว่านักศึกษาได้นำสิ่งต้องห้ามเข้ามาหรือไม่</p>	<p>ลดขั้นตอนการเคลื่อนไหวที่มีมากในช่วงการเข้าห้องสอบ</p> <p>ลดปัญหาความผิดพลาดจากการเผลอนำสิ่งต้องห้ามเข้าไปในห้องสอบ</p> <p>ลดการรอคอย เนื่องจากนักศึกษาค่อย ๆ ททยอยเดินเข้าห้องสอบในช่วง 10 นาทีก่อนสอบ ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้อย่างทั่วถึง โดยไม่ต้องมีคิวรอคอย</p>

ในการจัดสอบหลังจากนำการบริหารจัดการเข้าห้องสอบสำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดลีนมาประยุกต์ใช้การดำเนินการราบรื่นมากขึ้น เนื่องจากนักศึกษาแพทย์รับทราบกฎระเบียบและกระบวนการเข้าห้องสอบอย่างชัดเจน โดยใช้ห้องสอบพร้อมเก็บสัมภาระคือห้องบรรยายเฉลิม พรหมมาส ใช้ห้องสอบคือห้องปฏิบัติการเอจี เอลิสติกอคูลดะเดชวิกรม ชั้น 3

ผู้วิจัยสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น พบว่า นักศึกษาเข้าห้องสอบตามกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เข้าห้องสอบ ระหว่างการเข้าห้องสอบ ไม่มีเสียงดังรบกวนสมาธินักศึกษาคนอื่นที่เข้าห้องสอบไปแล้ว สามารถเริ่มการสอบได้ตรงเวลา มีสัญญาณเริ่มสอบดังขึ้นนักศึกษาทุกคนสามารถเริ่มสอบได้พร้อมกัน ไม่พบอุบัติเหตุที่ต้องปรับให้คะแนนศูนย์เนื่องจากนำสิ่งต้องห้ามเข้าห้องสอบ จากการสังเกตการณ์เบื้องต้นนี้ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบความคิดเห็นจากนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 อาจารย์ประจำรายวิชาที่มากุมสอบ เจ้าหน้าที่คุมสอบและเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสอบ เกี่ยวกับผลกระทบในด้านต่างๆ จากกระบวนการเข้าห้องสอบ โดยดำเนินการด้วยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารบันทึกการสอบ และการสังเกตการณ์กระบวนการเข้าห้องสอบจริง

วัตถุประสงค์และวิธีการ

การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำแนวคิดปรับปรุงกระบวนการโดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Lean มาใช้เพื่อบริหารจัดการเข้าห้องสอบสำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ซึ่งการประยุกต์จากแนวคิด Lean คือ การเปลี่ยนจากความสูญเปล่า (waste) ไปสู่คุณค่า (value)

ซึ่งในมุมมองของผู้รับผลงานปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไม่รู้จัก แนวคิด Lean ไม่ใช่เรื่องของการทำงานให้หนักขึ้นหรือเร็วขึ้นแต่เป็นการค้นหาความสูญเปล่า และเปลี่ยนให้เป็นคุณค่าที่ผู้รับผลงานของเราต้องการ เป็นการผสมผสานอย่างลงตัวระหว่างแนวคิดของกิจกรรมที่ทำงานการ

ทำงานซึ่งจะช่วยผลักดันให้วัฒนธรรมองค์กรเป็นไปในทางการพัฒนาจิตสำนึกที่ดีและแนวคิดที่ถูกต้องในการทำงาน ดังตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบกระบวนการเข้าห้องสอบแบบเดิมกับแบบปรับปรุงโดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Lean เพื่อลดความสูญเปล่า ตารางเปรียบเทียบกระบวนการเข้าห้องสอบแบบเดิมกับแบบปรับปรุง โดยการประยุกต์ใช้แนวคิด Lean เพื่อลดความสูญเปล่า

ในการเลือกอาสาสมัครจากนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน อาจารย์ประจำรายวิชาที่เคยมีประสบการณ์คุมสอบทั้งในกระบวนการแบบเดิมและกระบวนการใหม่ จำนวน 4 คน เจ้าหน้าที่คุมสอบและเจ้าหน้าที่ดูแลการสอบที่เคยมีประสบการณ์คุมสอบทั้งในกระบวนการแบบเดิมและกระบวนการใหม่ จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 30 นาที ระหว่างการสัมภาษณ์มีการบันทึกเทปและมีการถอดเทปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ประเด็นการสัมภาษณ์ ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเข้าห้องสอบแบบปรับปรุง ข้อดีข้อเสียของกระบวนการเข้าห้องสอบ ความแตกต่างของกระบวนการเข้าห้องสอบแบบปรับปรุงและแบบเดิม รวมทั้งผลกระทบในด้านต่างๆ จากกระบวนการเข้าห้องสอบ

วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารบันทึกการสอบ

เอกสารที่นำมาวิเคราะห์ได้แก่ เอกสารบันทึกการสอบ ปีการศึกษา 2559-2560 จำนวน 29 เอกสาร

การสังเกตการณ์กระบวนการเข้าห้องสอบจริง

การสังเกตการณ์โดยผู้วิจัยหลักและผู้วิจัยร่วมจำนวน 29 ครั้ง

ผลการศึกษา

การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกกลุ่มมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เป็นกระบวนการที่มีระบบ มีความยุติธรรม และเป็นระเบียบเรียบร้อยมากกว่ากระบวนการแบบเดิม สามารถลดปัญหาความวุ่นวายในการจัดสอบ แก้ไขปัญหาหนักศึกษาแพทย์ที่เข้าห้องสอบสายได้ ทำให้นักศึกษาแพทย์มีการเตรียมพร้อมและกระตือรือร้นในการเข้าห้องสอบ กระตุ้นให้นักศึกษาแพทย์เข้าห้องสอบได้ตรงเวลา ทำให้สามารถบริหารจัดการเวลาสอบได้ตามที่กำหนด และลดเสียงดังในระหว่างเข้าห้องสอบ

ในการนี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่าง quotation ของนักศึกษาแพทย์ อาจารย์แพทย์และเจ้าหน้าที่ที่สอดคล้องกับประเด็นที่ 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

“ชอบที่จัดระบบแบบนี้ ทำให้ทุกคนเท่าเทียมกัน ได้ทำพร้อมกันค่ะ” (นักศึกษาแพทย์.P1)

“ได้มีเวลาเตรียมตัวก่อนการเข้าห้องสอบ และได้เข้าห้องสอบพร้อมกันด้วย” (นักศึกษาแพทย์.P2)

“หน้าห้องสอบปี 2 คุยกันเสียงดัง ทำให้ไม่มีสมาธิค่ะ” (นักศึกษาแพทย์.P9)

“มีความแตกต่างกันเรื่องความวุ่นวายหน้าห้องสอบค่ะ เพราะปี 3 มีห้องสำหรับนั่งรอ” (นักศึกษาแพทย์.P7)

“ช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีต” (อาจารย์แพทย์.T1)

“มีความยุติธรรมมากขึ้น” (อาจารย์แพทย์.T2)

“ต้องการให้ใช้ระบบการเข้าห้องสอบแบบนี้ไปเรื่อยๆ” (อาจารย์แพทย์.T3)

“นักศึกษาเข้าห้องสอบตรงเวลามากขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่เหนื่อย” (เจ้าหน้าที่.S1)

“ถ้าปรับได้ก็น่าจะดี จะได้ฝึกนิสิตนักศึกษาไปในตัว” (เจ้าหน้าที่.S2)

ประเด็นที่ 2 กระบวนการนี้ช่วยฝึกความมีระเบียบวินัยของนักศึกษา และช่วยทำให้นักศึกษาใส่ใจในการปฏิบัติตามกฎระเบียบการสอบมากขึ้น ผู้ที่ไม่เคยทราบกฎระเบียบก็จะได้รับการตักเตือนและชี้แจงให้ปฏิบัติตาม

ในการนี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่าง quotation ของนักศึกษาแพทย์ อาจารย์แพทย์และเจ้าหน้าที่ที่สอดคล้องกับประเด็นที่ 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

“เคยทำผิดกฎ ระเบียบ หหมดเวลาสอบแล้วยังฝนต่อเลยโดนดู หลังจากนั้นก็ไม่เคยทำอีกเลย” (นักศึกษาแพทย์.P5)

“เคยพกผ้าเช็ดหน้าเข้าห้องสอบ เจ้าหน้าที่คุมสอบบอกว่าเอาเข้าไม่ได้ เลยวางไว้หน้าห้องสอบ” (นักศึกษาแพทย์.P12)

“ไม่เคยทำผิดกฎระเบียบเลยค่ะ กลัวค่ะ” (นักศึกษาแพทย์.P6)

ประเด็นที่ 3 กระบวนการนี้มีผลกระทบ คือนักศึกษาแพทย์อาจมีความเครียดเนื่องจากมีระเบียบที่เคร่งครัดในบางข้อและมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันในการสอบแต่ละประเภท เสียงประกาศซ้ำ ๆ ก่อนเข้าห้องสอบมีระยะเวลานานอาจรบกวนนักศึกษาที่กำลังอ่านหนังสือ

ในการนี้ผู้วิจัยขอยกตัวอย่าง quotation ของนักศึกษาแพทย์ อาจารย์แพทย์และเจ้าหน้าที่ที่สอดคล้องกับประเด็นที่ 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

“บางอย่างอาจจะดูเคร่งครัดมากเกินไป ทำให้เด็กดูเกร็ง ๆ นิดหน่อยในช่วงแรก ๆ เพราะเป็นปีแรกที่เริ่มใช้ระบบนี้” (อาจารย์แพทย์.T1)

“คนที่มาสาย อาจจะต้องใช้เวลาในการออกจากห้องเก็บสัมภาระ มาห้องสอบ” (อาจารย์แพทย์.T1)

“ลำบากตอนลืมของ คือต้องเดินเก็บมาไกล”
(นักศึกษาแพทย์.P15)

“ก่อนสอบ เปิดเสียงประกาศมากเกินไป ควรเปิดแค่
1-2 ครั้งก็พอ” (นักศึกษาแพทย์.P7)

“อุปกรณ์ในการเข้าสอบ ควรกำหนดให้เหมือนกัน
หมด ไม่ว่าจะเป็นการสอบด้วยระบบไหนก็ตาม”
(เจ้าหน้าที่.S5)

“อุปกรณ์ในการเข้าห้องสอบไม่ควรจะจำกัด ควรจะ
จำกัดประเภทมากกว่า” (เจ้าหน้าที่.S4)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารบันทึกการสอบและการสังเกตการณ์กระบวนการเข้าห้องสอบจริง

ในการสอบครั้งแรกที่ใช้กระบวนการเข้าห้องสอบแบบใหม่ พบปัญหาคือ นักศึกษาไม่ทราบรายละเอียดของกระบวนการ รวมทั้งไม่ทราบว่ามิสสถานที่ให้ไปนั่งรอเข้าห้องสอบและเก็บสัมภาระ ทำให้เริ่มการสอบล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดประมาณ 5 นาที ผู้วิจัยและทีมงานจึงดำเนินการแก้ไขโดยการทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งให้นักศึกษาทราบโดยทั่วกัน นอกจากนี้ยังพบมีปัญหาเรื่องการประกาศข้อความก่อนเข้าห้องสอบ ก่อนเริ่มสอบ และก่อนหมดเวลาสอบ ผู้วิจัยและทีมงานจึงดำเนินการแก้ไขโดยการกำหนดข้อความประกาศให้เป็นมาตรฐาน และทำการบันทึกเสียงประกาศเพื่อใช้ในการสอบทุก ๆ ครั้ง

ในการสอบหลังจากนำการบริหารจัดการเข้าห้องสอบสำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดสืบมาประยุกต์ใช้การดำเนินการราบรื่นมากขึ้น เนื่องจากนักศึกษาแพทย์รับทราบกฎระเบียบและกระบวนการเข้าห้องสอบอย่างชัดเจน โดยใช้ห้องรอสอบพร้อมเก็บสัมภาระคือห้องบรรยายเฉลิม พรหมมาสใช้ห้องสอบคือห้องปฏิบัติการเอจี เอลิส ดีกอดุลยเดชวิกรม ชั้น 3 ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความคุ้นเคยกับ

กระบวนการมากขึ้น ผู้วิจัยค้นพบว่านักศึกษาแพทย์ที่เข้าห้องสอบสายจำนวนลดลงมาก จากเดิมประมาณ 20 คนในช่วงแรก เหลือไม่เกิน 10 คน ในช่วงหลังที่ดำเนินการปรับปรุงจนได้กระบวนการแบบใหม่นี้ นอกจากนี้ ไม่เคยพบอุบัติเหตุการที่นักศึกษาแพทย์นำอุปกรณ์ต้องห้ามเข้าไปในห้องสอบ

อภิปรายผล

ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการเข้าห้องสอบทุกคน มีความเห็นว่ากระบวนการเข้าห้องสอบแบบปรับปรุงเป็นระบบ มีระเบียบเรียบร้อย ส่งผลดีต่อผู้เกี่ยวข้องทุกคนทั้งในด้านความยุติธรรมเท่าเทียมกันของนักศึกษาที่เข้าสอบ ทำให้นักศึกษาได้ฝึกระเบียบวินัย และเป็นการลดปัญหาต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต สอดคล้องกับการที่คณะต้องมีการปรับเปลี่ยนประกาศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงซึ่งคณะและมหาวิทยาลัยได้จัดทำประกาศ คือ ประกาศคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่องหลักเกณฑ์การสอบและการเข้าสอบของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรและปริญญาตรี พ.ศ. 2559 และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เกี่ยวข้องสังเกตเห็นว่า นักศึกษาบางส่วนมีความเครียดเกี่ยวกับกระบวนการนี้ เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับกฎระเบียบ ซึ่งเป็นโอกาสพัฒนาให้แก่ทีมผู้วิจัยนำไปปรับกระบวนการสื่อสารให้นักศึกษาทราบและคุ้นเคยกับกฎระเบียบและกระบวนการดังกล่าวตั้งแต่เริ่มขึ้นเรียนชั้นปี ก็น่าจะช่วยลดความเครียดจากความไม่เข้าใจกระบวนการของนักศึกษาลงได้ สำหรับการสอบในชั้นปีอื่น ๆ ผู้เกี่ยวข้องในการจัดสอบสามารถนำหลักการและแนวคิดจากกระบวนการนี้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยนำไปปรับเปลี่ยนกระบวนการให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละชั้นปีด้วย เช่น ข้อจำกัดด้านสถานที่สอบ

เอกสารอ้างอิง

1. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. เรื่องหลักเกณฑ์สำหรับการจัดสอบ และการเข้าสอบของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรและปริญญาตรี พ.ศ. 2559. ประกาศคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. 2559 (เข้าถึงเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562); ประกาศคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ลงวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2559 เข้าถึงได้จาก http://www.educationsi.sicsc.net/attachments/article/237/36_040320161857.pdf
2. มหาวิทยาลัยมหิดล. เรื่องข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2553. ข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหิดล.2553 (เข้าถึงเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562); ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ประกาศเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2553 เข้าถึงได้จาก <http://www.op.mahidol.ac.th/orla/law/index.php/regulation/103-2553/135-2012-07-25-04-51-40>